

**Tiesību Zinātņu Pētniecības Institūts sadarbībā ar
Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti, laikrakstu “Dienas Bizness” un žurnālu “Jurista
Vārds” rīko zinātnisku konferenci**

„Valsts konsekvence tiesiskās paļavības un tiesiskās drošības principu ievērošanā”

2016. gada 29. janvāris plkst. 11.45 – 12.00

Latvijas Universitātes Mazā aula

Jautrīte Briede¹

Referāta

“Tiesiskā paļavība administratīvajās tiesībās”

tēzes

1. Tiesiskās paļavības aizsardzības princips jebkura valsts pārvaldes lēmuma sagatavošanas procesā liek izvērtēt tā ietekmi uz privātpersonu jau iegūtajām tiesībām un nepieciešamību šo situāciju mainīt. Tiesiskās paļavības aizsardzības princips no administratīvā procesa tiesību viedokļa aizsargā privātpersonai ar administratīvo aktu piešķirtu labumu, kā arī ar iestādes uzziņu radītu pārliecību par tiesiskās situācijas vērtējumu.
2. Kaut arī Administratīvā procesa likumā ir paredzēti vairāki privātpersonai labvēlīga administratīvā akta atcelšanas gadījumi, tiesiskās noteiktības princips ierobežo iespēju apšaubīt privātpersonas tiesisko situāciju bezgalīgi. Ja likumdevējs nav noteicis noilguma termiņu administratīvā akta atcelšanai, valsts pārvaldei ir rīcības brīvība, taču tai ir jāievēro saprātīga termiņa robežas. Saprātīgs termiņš interpretējams, nesmot vērā sabiedrības intereses, kas prasa administratīvā akta atcelšanu un privātpersonas intereses, lai administratīvais akta paliktu spēkā.
3. Ja uzmanīgs un apdomīgs saimnieciskās darbības subjekts var paredzēt, ka var tikt veiktas papildu pārbaudes vai kāda cita iemesla dēļ grozīta tiesiskā situācija, tas nevar atsaukties uz tiesiskās paļavības aizsardzības principu. Vienīgi tādas kļūdas, ko pieļāvušas iestādes ar aktīvu rīcību, un kuras privātpersona nav veicinājusi vai apzinājusies, nedrīkst radīt personai nelabvēlīgas sekas.
4. Tiesiskās paļavības princips administratīvā akta apstrīdēšanas procesā ir jāievēro tikai tad, ja attiecīgajā procesā ir vairākas privātpersonas ar atšķirīgām interesēm un jautājums tiek izlemts vēlāk nekā vienu mēnesi pēc administratīvā akta spēkā stāšanās dienas.
5. Nesmot vērā tiesiskās paļavības principu, labvēlīga administratīvā akta atcelšana pat tad, ja tā ir tiesiska un pamatota, var radīt privātpersonai tiesības uz zaudējumu atlīdzināšanu.

¹ Dr. iur., Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes profesore, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta tiesnese.